

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 312/08-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Ľ. S., P., zastúpeného advokátom JUDr. M. S., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania podľa čl. 36 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/15585/2005 z 11. marca 2005 v spojitosti s rozhodnutím Disciplinárnej komisie Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky č. I/225/40033/2004 z 3. novembra 2004, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 S/126/2005 z 11. januára 2007 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžf/35/2007 zo 6. marca 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Ľ. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júna 2008 doručená sťažnosť Ing. Ľ. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho

základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania podľa čl. 36 písm. b) ústavy rozhodnutím Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) č. MF/15585/2005 z 11. marca 2005 v spojitosti s rozhodnutím Disciplinárnej komisie Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „disciplinárna komisia“ alebo „daňové riaditeľstvo“) č. I/225/40033/2004 z 3. novembra 2004, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 S/126/2005 z 11. januára 2007 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžf/35/2007 zo 6. marca 2008 (ďalej aj „namietaný rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti a z obsahu spisu vyplýva, že disciplinárna komisia svojím rozhodnutím č. I/255/40033/2004 z 3. novembra 2004 uložila sťažovateľovi za porušenie § 53 ods. 1 písm. b) a m) zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“) podľa § 62 ods. 2 písm. d) zákona o štátnej službe disciplinárne opatrenie – prepustenie zo štátnej služby dňom nadobudnutia právoplatnosti označeného rozhodnutia. Sťažovateľ sa žalobou z 10. novembra 2007 domáhal preskúmania uvedeného rozhodnutia disciplinárnej komisie súdnou cestou, avšak krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 S/126/2005 z 10. novembra 2007 jeho žalobu zamietol. Zamietnutie žaloby sťažovateľa krajský súd odôvodnil stotožňujúc sa so závermi správnych orgánov najmä tým, že sťažovateľ sa ako riaditeľ Daňového úradu (...) dopustil závažného disciplinárneho previnenia tým, že porušil povinnosti štátneho zamestnanca podľa označených ustanovení zákona o štátnej službe, *„keď sa dostal do konfliktu verejného záujmu s osobným záujmom a tak narušil vážnosť štátnej služby a ohrozil dôveru v jej nestrannosť, keď... v jednom prípade povolil úľavy zo sankcie daňovému subjektu až do výšky jeho žiadosti, pričom v tejto spoločnosti... bol jediným vlastníkom obchodného podielu“*.

Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal včas odvolanie s návrhom, aby ho najvyšší súd podľa § 250ja ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zmenil, zrušil rozhodnutie ministerstva financií a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Svoje odvolanie

sťažovateľ založil predovšetkým na argumentácii, že „spoločnosť S. nebola v žiadnom smere zvýhodnená oproti iným obchodným spoločnostiam, naopak pri svojom rozhodovaní žalobca (t. j. sťažovateľ, pozn.) postupoval nestranne a objektívne tak, ako pri iných obchodných spoločnostiach, ktorým bola poskytnutá úľava na penále. Žalobca uviedol, že nebol doposiaľ disciplinárne stíhaný, neboli mu vytykané žiadne odôvodnené nedostatky v práci a preto uloženie disciplinárneho opatrenia považuje za neprimerané.“. Poukázal tiež na to, že krajský súd nevykonal ním navrhované dôkazné prostriedky, a preto jeho rozhodnutie vychádzalo z nedostatočne zisteného skutkového stavu.

Najvyšší súd na základe odvolania sťažovateľa preskúmal napadnutý prvostupňový rozsudok a potvrdil ho ako vecne správny. Sťažovateľ s týmto názorom najvyššieho súdu nesúhlasí a disciplinárne opatrenie, ktoré mu bolo uložené disciplinárnou komisiou, považuje za neprimerané. V súvislosti s tým ďalej uvádza:

„Ako riaditeľ Daňového úradu (...) som v roku 2003, na základe stanovísk prijatých komisiou pre povoľovanie daňových úľav tamojšieho daňového úradu, súhlasil s povolením penále za oneskorené platenie DPH daňovému subjektu - spoločnosti S., s. r. o., a to na základe žiadostí predložených týmto daňovým subjektom.

Postupoval som pritom striktnie v súlade so zákonom a príkazom generálneho riaditeľa DR SR č. 7/2002/21. Jediným spoločníkom spoločnosti S., s. r. o. som sa stal medzičasom dedením obchodného podielu po mojej predčasne zosnulej manželke, nebol som však členom ani riadiacich ani dozorných orgánov tejto spoločnosti.

Zákon o štátnej službe nezakazuje zamestnancom v štátnej službe vlastnícke práva v podnikateľskom subjekte.

Každý daňový subjekt si môže uplatniť svoje právo na úľavu z penále a mám za to, že mu toto právo nemôže byť odňaté len preto, že vedúci zamestnanec daňového úradu v ňom získal dedením svoj obchodný podiel.

Ak by som ako riaditeľ daňového úradu, napriek odporúčaciemu stanovisku komisie pre povoľovanie daňových úľav, nesúhlasil len z dôvodu vlastníctva obchodného podielu, jednoznačne by som poškodil spoločnosť S., s. r. o. takýmto konaním oproti ostatným daňovým subjektom, ktorým úľava na penále bola poskytnutá.

Za (...) S. s. r. o. konal konateľ p. P. P., prízvukujem, že v porovnaní k ostatným žiadateľom o úľavu, som konal zhodne. Teda spoločnosť S., s. r. o. nebola mojim rozhodnutím zvýhodnená, úľavy z porovnateľnej výške boli poskytnuté v tom čase aj iným žiadateľom.

Hoci disciplinárna komisia bola povinná v zmysle ust. § 32 ods. 1 a § 46 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v platnom znení vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, členovia komisie pre posudzovanie úľav z vyrubených penále neboli vypočítaní, a rozhodnutie DR považujem za jednostranné a neobjektívne.

Moje údajné služobné previnenie bolo neprimerane kvalifikované ako závažné previnenie a v dôsledku toho DR SR mi uložilo najprísnejší trest - prepustenie zo stálej štátnej služby. Pritom z odôvodnenia disciplinárneho opatrenia nevyplýva, aké vážne dôvody ju viedli k záveru, že moje konanie napĺňa znaky závažného služobného previnenia podľa § 60 ods. 2 zákona o štátnej službe. Mám to snád' chápať len ako účelovú zámienku na odvolanie a prepustenie človeka, ktorého ľavicová politická orientácia nebola v súlade s vtedajšou politikou pravice?

Pripomínam, že nikdy predtým som nebol disciplinárne obvinený a neboli mi vytýkané žiadne odôvodnené nedostatky v práci vedúceho zamestnanca.

Poukazujem ďalej na skutočnosť, že šlo o tri nezávislé rozhodnutia o úľave tomuto daňovému subjektu, ktoré som prijal, ktoré som prijal na základe odporúčaní príslušnej komisie /t. j. rozhodnutie z 21. 10. 2003, rozhodnutie z 20. 11. 2003 a rozhodnutie z 12. 12. 2003/. Pritom tretie rozhodnutie z 21. 10. 2003 v zmysle stanoviska Najvyššieho súdu SR vôbec nemalo byť pojaté medzi moje údajné previnenia, keďže v tomto prípade nedovoľovalo jeho preskúmanie uplynutie objektívnej lehoty podľa § 126b ods. 7 zákona o štátnej službe. Napriek takejto očividnej redukcii skúmaného konania nebolo disciplinárne opatrenie zmiernené.“

Nadväzujúc na uvedené sťažovateľ zhrnul odôvodnenie porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 36 písm. b) ústavy takto:

«Mám za to, že nerešpektovaním čl. 20 Ústavy: „Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký obsah a ochranu“ došlo nadväzne k porušeniu čl. 36 Ústavy SR, ktorý v písm. b/ poskytuje „ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania“.

V našej demokratickej republike sa rešpektuje možnosť, aby štátni funkcionári (vrátane ústavných činiteľov) ako aj nižší štátni zamestnanci mohli vlastniť majetok. Pritom však rozhodnutia vyššie postavených štátnych funkcionárov a úradníkov majú podstatne širší dosah na majetkové vzťahy vo tak všeobecnej rovine, ako aj istým spôsobom sa dotýkajú aj ich vlastného majetku.

Rozhodnutie disciplinárnej komisie DR SR, ktoré potvrdili konajúce všeobecné sudy, neprimeraným spôsobom zasiahli do môjho zamestnaneckého vzťahu, a to neprimeranou aplikáciou hmotného a procesného práva, keďže:

- v danom období som nebol štatutárnym orgánom žiadateľa úľavy – S., s. r. o.,*
- pri poskytovaní úľav voči žiadateľom, obchodným spoločnostiam som postupoval zhodne,*
- z odôvodnenia rozhodnutia disciplinárnej komisie nevyplýva, na akom základe sa prijalo rozhodnutie, že moje rozhodnutie napĺňa znaky závažného služobného previnenia podľa § 60 ods. 2 zákona o štátnej službe,*
- rozhodnutie DR SR bolo vydané bez náležitého zistenia skutkového stavu, bez vypočutia svedkov, členov príslušnej komisie DÚ (...),*
- sporná úľava (z 20. 11. 2003) bola komisiou s poradným hlasom odporúčaná vo výške 49.000 Sk titulom penále za oneskorené zaplatenie dane z pridanej hodnoty. Úľavu som v rámci svojej kompetencie priznal vo výške 63.371 Sk, k navýšeniu úľavy došlo v sume 13.371 Sk (t. j. o 23.50 %). Bol to naozaj tak pádny dôvod, aby bola použitá exemplárna tvrdosť - prepustenie zo zamestnania?,*
- nikdy predtým som nebol disciplinárne obvinený,*
- nadriadený orgán mi nikdy predtým, nevytkol odôvodnené nedostatky v mojej riadiacej práci.»*

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nálež:

„Použitie ust. § 53 ods. 1 písm. b) a m) a ust. § 61 ods. 2 zákona o štátnej službe v rozhodnutí Ministerstva financií SR č. MF/15585/2005-23 zo dňa 11. 03. 2005, potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 15/126/2005-37 (správne má byť č. k. 1 S/126/2005-37, pozn.) zo dňa 11. 01. 2007 a rozsudkom Najvyššieho súdu SR

č. k. 3 Sžf/35/2007 zo dňa 6. marca 2008 nie je v súlade s čl. 20 ods. 1 a čl. 36 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Relevantné znenie príslušných článkov ústavy upravujúcich základné práva, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, je:

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy má každý právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 36 písm. b) ústavy zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní.

Ústavný súd preskúmal na predbežnom prerokovaní sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1. K namietanému porušeniu označených základných práv rozhodnutím ministerstva financií č. MF/15585/2005 z 11. marca 2005 v spojitosti s rozhodnutím disciplinárnej komisie č. I/225/40033/2004 z 3. novembra 2004 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 S/126/2005 z 11. januára 2007

Pri prerokovaní tejto časti sťažnosti vychádzal ústavný súd z princípu subsidiarity svojho konania, z ktorého vyplýva, že o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva alebo slobody je ústavný súd oprávnený konať len vtedy, keď sťažovateľ nemá k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy pred iným orgánom štátu. Ústavný súd už predtým rozhodol, že nemá právomoc konať o návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby na vyslovenie porušenia jej základných práv, ak im poskytuje ochranu právny poriadok použitím opravného alebo iného právneho prostriedku pred iným orgánom verejnej moci (obdobne napr. II. ÚS 250/03, III. ÚS 51/07, III. ÚS 212/08).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ napadol okrem iného rozhodnutie ministerstva financií č. MF/15585/2005 z 11. marca 2005 v spojitosti s rozhodnutím disciplinárnej komisie č. I/225/40033/2004 z 3. novembra 2004, ako aj rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 S/126/2005 z 11. januára 2007, ktorým sa rozhodovalo v správnom súdnictve

o preskúmaní zákonnosti označeného rozhodnutia ministerstva financií. Vzhľadom na uvedený princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd, ústavný súd nemá právomoc preskúmavať namietané rozhodnutie ministerstva financií v spojení s rozhodnutím disciplinárnej komisie, pretože ich rozhodnutia preskúmal krajský súd a rozhodol o nich rozsudkom sp. zn. 1 S/126/2005 z 11. januára 2007, ktorým žalobu sťažovateľa zamietol.

O odvolaní proti uvedenému rozsudku krajského súdu (ako súdu prvého stupňa) rozhodol najvyšší súd (ako odvolací súd) rozsudkom sp. zn. 3 Sžf/35/2007 zo 6. marca 2008.

Preto bolo potrebné sťažnosť podanú proti rozhodnutiu ministerstva financií v spojení s rozhodnutím disciplinárnej komisie, ako aj v časti smerujúcej proti rozhodnutiu krajského súdu odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. K namietanému porušeniu označených základných práv rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf/35/2007 zo 6. marca 2008

Z obsahu k sťažnosti pripojeného rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd vzhľadom na predmet sťažnosti (namietané porušenie označených základných práv rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf/35/2007 zo 6. marca 2008) považuje za potrebné poukázať na tieto relevantné časti jeho odôvodnenia:

V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd najprv oboznámil priebeh konania od rozhodnutia disciplinárnej komisie č. I/225/40033/2004 z 3. novembra 2004 do podania odvolania proti prvostupňovému rozsudku, potom uviedol podstatnú časť argumentácie sťažovateľovho odvolania (ako je už zhrnutá v čl. I tohto uznesenia), ktorým sa domáhal zmeny prvostupňového rozsudku a zrušenia rozhodnutia ministerstva financií.

Po uvedení vyjadrenia žalovaného (ministerstva financií), v ktorom tvrdil, že konanie sťažovateľa „*bolo jednoznačne v rozpore s § 53 ods. 1 písm. h), m) zákona o štátnej službe a Etickým kódexom štátneho zamestnanca, preto je sankcia prepustenia zo štátnej služby adekvátna*“, a vzhľadom na to navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť, najvyšší súd konštatoval, že „*ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, a preto je potrebné napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdiť. Na základe uvedeného, v súlade s § 250ja ods. 4 veta druhá O. s. p., § 250j ods. 3 veta prvá O. s. p. v spojení s § 219 O. s. p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny potvrdil.*“.

Ďalšou časťou odôvodnenia bolo poukázanie na obsah administratívneho spisu, z ktorého okrem iného vyplynulo, že „*na základe poverenia na kontrolu č. j. I/131/2401-2392/2004-64 zo dňa 01. 07. 2004 vykonali pracovníci Oddelenia vnútornej kontroly a dohľadu nad daňovými úradmi Daňového riaditeľstva SR Banská Bystrica kontrolu postupu správcu dane pri povoľovaní úľav a odpustení daňových nedoplatkov u vybraných daňových subjektov u kontrolovaného subjektu - Daňového úradu (...).*

Na základe vykonanej kontroly bol vypracovaný protokol o výsledku kontroly č. I/131/2401-27619/2004-64 za kontrolované obdobie rokov 2002 - 2003, pričom s obsahom protokolu o výsledku kontroly boli zamestnanci kontrolovaného daňového úradu oboznámení dňa 29. 07. 2004.

Kontrolou vykonanou na Daňovom úrade (...), ukončenej dňa 05. 08. 2004 bolo zistené, že žalobca sa dopustil služobného previnenia tým, že z titulu funkcie riaditeľa daňového úradu schválil povolenie úľavy z penále za oneskorené zaplatenie DPH daňovému subjektu S., s. r. o. (...), v ktorom bol v rozhodnom čase jediným spoločníkom. Úľavu z penále žalobca povolil na základe žiadostí o povolenie úľavy, odkladu platenia splátok alebo odpustenia daňového nedoplatku, odpísania daňového nedoplatku, odpísania daňovej pohľadávky a žiadosti o registráciu platiteľa DPH zo dňa 21. 10. 2003, 20. 11. 2003, 12. 12. 2003 podaných daňovým subjektom.

V období od 28. 07. 2003 do 31. 12. 2003, keď bol žalobca jediným spoločníkom daňového subjektu S., s. r. o. (...) boli tomuto daňovému subjektu povolené úľavy v celkovej výške 272 512 Sk.“.

Najvyšší súd v namietanom rozsudku ďalej cituje relevantné ustanovenia zákona o štátnej službe [§ 53 ods. 1 písm. g) a § 126b ods. 6 a 7] a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov [§ 11 ods. 1 písm. g) a § 13 ods. 7], ktorých interpretáciu následne (vo vzťahu k posudzovanej veci) krajský súd vykonal.

Po podrobnom oboznámení sa s administratívnym spisom, ako aj súdnym spisom, sa najvyšší súd zaoberal skutkovým základom prerokovávanej veci (zist'ujúc, či zo strany sťažovateľa išlo o závažné služobné previnenie), jeho právnym posúdením a skúmaním, či boli splnené formálne a hmotnoprávne podmienky na uloženie disciplinárneho opatrenia podľa § 61 ods. 2 písm. d) zákona o štátnej službe, pričom dospel k záveru, že sťažovateľ *„ako riaditeľ Daňového úradu (...) sa najmä svojim konaním zo dňa 20. 11. 2003 dopustil závažného služobného previnenia tým, že rozhodnutie komisie na posudzovanie žiadosti o povolenie úľavy, odkladu platenia splátok, alebo o odpustenie daňového nedoplatku, návrhov na kvalifikovanie nedoplatku ako nevymožiteľný, na odpísanie daňového nedoplatku a na odpísanie daňovej pohľadávky zo dňa 20. 11. 2003 v časti bod 7 moderoval tak, že rozhodnutie komisie, ktorá na základe žiadosti spoločnosti S., s. r. o. (...) o úľavu penále za oneskorené zaplatenie DPH vo výške 62 371 Sk, doporučila odpustiť DPH vo výške 49 000 Sk, zmenil a odpustil penále v plnej výške.*

Najvyšší súd konštatuje, že je pravdivé tvrdenie žalobcu, že bolo v jeho právomoci ako riaditeľa daňového úradu, na základe Príkazu riaditeľa DR SR č. 7/2002/2001, rozhodovať o úľavách - odpustení nedoplatkov.

Riaditeľ daňového úradu mohol, ale aj nemusel súhlasiť so záverom prijatým príslušnou komisiou, ktorá posudzovala žiadosti o úľavu - odpustenie dane, nakoľko funkcia komisie mala len poradný charakter.

Zo záznamu č. 18 zo zasadnutia komisie zo dňa 20. 11. 2003 vyplynulo, že komisia rozhodovala dňa 20. 11. 2003 o siedmich žiadostiach o úľavu penále za oneskorené

zaplataenie daní, pričom päť z týchto žiadostí podala spoločnosť S., s. r. o. (...), ktorú v predmetnom čase ako jediný spoločník vlastnil riaditeľ Daňového úradu (...). Zo záznamu tiež vyplýva, že komisia v šiestich zo siedmich prípadov odporučila čiastočné odpustenie dane, v jednom prípade žiadosti nevyhovela. Riaditeľ daňového úradu využil svoju kompetenciu a spoločnosti S. v žiadosti evidovanej v bode 7 odpustil penále v plnej výške. Ďalšiemu subjektu, ktorý podal žiadosť spolu so spoločnosťou S., ktorá bola prerokovaná na uvedenom zasadnutí komisie, nebola doporučená úľava z penále a ďalšiemu bola doporučená čiastočne, pričom žalobca moderoval len úľavu spoločnosti, ktorej bol jediným spoločníkom. Keďže zo záznamu č. 18 nevyplýva aké kritériá komisia pre čiastočné odpustenie daní mala, výšku odpustenia dane nezdôvodňovala, rovnako ako riaditeľ. Uvedené rozhodnutia možno považovať za nepreskúmateľné.

V prípadoch týkajúcich sa spoločnosti S., s. r. o., sa riaditeľ daňového úradu svojim konaním dostal do konfliktu verejného záujmu s osobnými záujmami. Uvedeným konaním narušil vážnosť štátnej služby, ohrozil dôveru v jej nestrannosť, keď povolil úľavy zo sankcie spoločnosti S., s. r. o. a v jednom prípade schválenú úľavu zvýšil až do výšky 100 % požadovanej úľavy.“

Najvyšší súd sa v podstatnej časti stotožnil so závermi prvostupňového súdu, že sťažovateľ porušil ustanovenie § 53 ods. 1 písm. b) a m) zákona o štátnej službe, a tento záver má podľa neho oporu vo vykonanom dokazovaní.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 159/08).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04). Vzhľadom na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní iných než ústavných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Ústavný súd nepreskúmava, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav, pretože to je v právomoci opravných všeobecných súdov.

Ústavnou kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí (opatrení alebo iných zásahov) všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutých rozhodnutí, s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

Podľa názoru ústavného súdu z obsahu žiadneho so sťažovateľom označených základných práv nemožno vyvodiť nárok na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod zasahovať (I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, I. ÚS 82/04). Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho základného práva.

V súvislosti s namietaným rozsudkom najvyššieho súdu sťažovateľ nesúhlasí s tým, že sa v danom prípade aplikoval § 53 ods. 1 písm. b) a m) a § 61 ods. 2 písm. d) zákona o štátnej službe.

Podľa § 53 ods. 1 písm. b) zákona o štátnej službe je štátny zamestnanec povinný dodržiavať ústavu, ústavné zákony, zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na vykonávanie štátnej služby, etický kódex a služobné predpisy pri vykonávaní štátnej služby a uplatňovať ich podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rešpektovať a chrániť ľudskú dôstojnosť a ľudské práva.

Podľa § 53 ods. 1 písm. m) zákona o štátnej službe je štátny zamestnanec povinný zdržať sa pri vykonávaní štátnej služby a mimo nej všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť štátnej služby alebo ohroziť dôveru v jej nestrannosť, prípadne nestrannosť rozhodovania.

Podľa § 61 ods. 2 písm. d) zákona o štátnej službe v znení účinnom v rozhodujúcom čase možno za závažné služobné previnenie štátnemu zamestnancovi uložiť disciplinárne opatrenie - prepustenie z dočasnej štátnej služby.

Sťažovateľ tvrdí, že jeho služobné previnenie bolo neprimerane kvalifikované ako závažné previnenie a v dôsledku toho mu bol uložený najprísnejší trest – prepustenie zo stálej štátnej služby. Podľa sťažovateľa *„z odôvodnenia disciplinárneho opatrenia nevyplýva, aké vážne dôvody... viedli k záveru, že moje konanie napĺňa znaky závažného služobného previnenia“*. Uvedené pochybenia mali v konečnom dôsledku spôsobiť porušenie sťažovateľom označených základných práv.

Ústavný súd sa však s názormi sťažovateľa nestotožňuje, ale naopak zastáva názor, že o namietanom rozsudku najvyššieho súdu a jeho odôvodnení nemožno prijať záver, že by dôvody tohto rozhodnutia neboli ústavne udržateľné, prípadne boli svojvoľné tak, aby to odôvodňovalo akúkoľvek spojitosť s možným porušením základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 36 písm. b) ústavy.

Ústavný súd konštatuje, že dôvody, ktoré potvrdzujú vecnú správnosť výroku prvostupňového súdu, sú výsledkom právnych úvah najvyššieho súdu (vychádzajúcich zo skutkových zistení a právneho záveru krajského súdu), ktoré nevyžadovali ďalšie dokazovanie, a sú prípustné aj bez ďalších skutkových zistení.

Podľa ústavného súdu z obsahu odôvodnenia namietaného rozsudku najvyššieho súdu konfrontovaného s obsahom odvolania sťažovateľa možno dospieť k názoru, že najvyšší súd sa s uplatnenými odvolacími dôvodmi náležite vysporiadal a uviedol dostatočné skutkové a právne závery, ktoré ho viedli k potvrdeniu prvostupňového rozsudku. Tieto závery netrpia žiadnymi vnútornými rozporami a zaujímajú stanovisko k podstate dôvodov uvedených v odvolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 S/126/2005 z 11. januára 2007.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní v zmysle čl. 36 písm. b) ústavy ústavný súd poznamenáva, že k tomuto nemôže dôjsť postupom a rozhodnutím všeobecného súdu, ktorým tento uplatní svoju právomoc spôsobom, ktorý zákon umožňuje (I. ÚS 159/08). O takýto postup išlo aj v danej veci v prípade najvyššieho súdu, ktorý zákonom zverenú právomoc preskúmať rozhodnutie krajského súdu a rozhodnúť v danom prípade uplatnil spôsobom upraveným príslušným hmotnoprávnym a procesnoprávnym predpisom.

Právo na ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania podľa čl. 36 druhej vety písm. b) ústavy navyše neznamená nemennosť, resp. zákaz skončiť štatnozamestnanecký pomer so zamestnancom, pokiaľ sa tak stane v súlade s ústavnými a zákonnými limitmi, ktoré sa na takýto postup zamestnávateľa vzťahujú [v konkrétnom prípade platia najmä ustanovenia zákona o štátnej službe, účinného v relevantnom období (m. m. IV. ÚS 155/07)]. Takéto garancie z obsahu tohto základného práva nemožno vyvodiť a tieto záruky by boli aj proti zmyslu tohto základného práva.

V spojitosti s namietaným porušením sťažovateľom označených práv považuje ústavný súd v okolnostiach daného prípadu za potrebné poukázať aj na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj základné práva vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 a čl. 36 písm. b) ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 50 ústavy. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 36 písm. b) ústavy by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. m. m. IV. ÚS 123/08, IV. ÚS 138/08), čo však sťažovateľ vo svojej sťažnosti netvrdil ani nenamietal.

O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03), pričom ústavný súd nedospel k záveru, že by v okolnostiach danej veci išlo o takýto prípad.

Ústavný súd preto pri preskúmaní rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf/35/2007 zo 6. marca 2008 nezistil žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné tento rozsudok označiť za arbitrárny. Skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia a nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojim vlastným.

Z uvedených záverov vyplýva, že rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf/35/2007 zo 6. marca 2008 nemá žiadnu vecnú súvislosť s namietaným porušením základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 36 písm. b) ústavy, a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2008